

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121208673
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8121208673.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739 proti žalovaným: 1./ E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XXX, XXX XX Š., 2./ E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, XXX XX H., o zaplatenie 460,95 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 7Csp/149/2021-87 zo dňa 04. 04. 2022 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaným nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovaným náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou, žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalované v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť mu sumu 460,95 eura s úrokom z omeškania a nahradiť trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 12. 10. 2020 uzatvorenej medzi J. sporiteľňou, a. s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom, došlo aj k postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania.

Dňa 22. marca 2015 bola medzi postupcom a žalovanými v 1. a 2. rade uzatvorená zmluva o splátkovom úvere, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 2.000,- eur, ktorý sa zaviazali splatiť v mesačných splátkach po 65,85 eura. Napriek opakovaným výzvam si nespĺnili svoje zmluvné povinnosti a splátky úveru neuhrádzali. Žalobca si touto žalobou uplatnil iba nezaplatené splátky splatné od 15.10.2018 do 15.04.2019, teda 7 splátok v celkovej výške 460,95 eura (7 x 65,85 eura).

Žalované v 1. a 2. rade sa k žalobe písomne nevyjadřili.

3. Vykonaným dokazovaním prvoinštančný súd zistil, že žalobca napriek písomnej výzve súdu, nepreukázal u žalovaných pred uzatvorením zmluvy skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou. V písomnom podaní z 8.2.2022 (č. I. 79 súdneho spisu) uviedol, že príjem deklarovaný žalovanou v 1.rade, ako aj žalovanou v 2. rade bol overený dopytom do Sociálnej poisťovne. Súdu ale o tom nepredložil žiaden konkrétny listinný dôkaz, čím nepreukázal preverenie príjmu žalovaných. Zákonodarca mu pritom jasne uložil povinnosť zistiť sociálno-ekonomickú situáciu žalovaných, čo znamená povinnosť zistiť nielen ich príjem, ale aj pravidelné výdavky. Pri posúdení úverovej schopnosti klienta je totiž kladený dôraz na pomer medzi príjmami a výdavkami a na zhodnotenie a najmä posúdenie, či spotrebiteľovi

zostane po vynaložení bežných mesačných výdavkov taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Za dostatočné, sa podľa názoru prvoinštančného súdu považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Odborná starostlivosť totiž predpokladá, že údaje, ktoré dlžník veriteľovi uvedie, si veriteľ aj overí. Táto povinnosť vyplýva aj z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C449/13, ktorý uviedol, že poskytovateľ úveru nesie dôkazné bremeno ohľadne posúdenia úveruschopnosti spotrebiteľa na základe dostatočných informácií, pričom na informácie podané len spotrebiteľom sa môže spoliehať len vtedy, ak sú dostatočné a podložené dokladmi. Tieto závery vyplývajú aj z nálezov Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. III.ÚS 4129/18 z 26.2.2019, ako aj rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 33Cdo/2178/2018 z 25.7.2018 a sp. zn. 33Cdo/201/2018 z 20.3.2019. Súd prvej inštancie tak vychádzal z toho, že príjem, ktorý síce žalované v 1. a 2. rade deklarovali, veriteľ nijako nepreveril a neoveril, či je tento údaj aj správny. Žalobca predložil do spisu listinu (č. I. 83 súdneho spisu), ktorá je výpisom Slovenskej sporiteľne, a. s., a z ktorej nie je zrejmé, vo vzťahu ku ktorej z dlžníčok sa vzťahuje, ani to k akému obdobiu sa vzťahuje. Zo strany veriteľa, podľa názoru súdu, neboli skúmané ďalšie údaje ako je, rodinný stav žalovaných, iné nevyhnutné mesačné výdavky, napr. spojené s bývaním. Rovnako, pokiaľ ide o existujúce záväzky, ktoré uviedol žalobca vo svojom písomnom podaní z 8.2.2022 vo výške 164,- eur, tak tieto nekorešponujú so záväzkami, ktoré sú uvedené vo výpise J. sporiteľne. Prvoinštančný súd tieto skutočnosti vyhodnotil ako hrubé porušenie povinností veriteľa pred poskytnutím úveru, čo má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalované teda mali vrátiť žalobcovi len sumu čerpaného úveru (2.000,- eur) bez akýchkoľvek poplatkov a zmluvných úrokov. Žalované v 1. a 2. rade na základe predložených výpisov z účtu už však veriteľovi uhradili sumu 2.643,64 eura, preto žiaden dlh voči žalobcovi nemajú, a preto súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4 Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), teda, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že ak veriteľ posudzoval bonitu jedným zo spôsobov ustanovených v § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, tak ako to bolo v prejednávanej príhode, tak potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností (resp. nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu povinností veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou) podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, nakoľko zákonodarca v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Ide o výrokovú spojku (disjunkciu), ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz. Výklad tohto ustanovenia podal súd nadmerne extenzívne, pokiaľ vyžaduje od dodávateľa povinnosti, ktoré mu zákonodarca neuložil, čo malo za následok vyvodenie nesprávneho právneho záveru súdu. Namietanú nesprávnosť procesného postupu a porušenie práva na spravodlivý proces odôvodnil tým, že súdu predložil výpis z úverového registra, ale súd zrejme s cieľom ochrany spotrebiteľa zmenil zákonné požiadavky tak, aby mohol žalobu zamietnuť. Okrem toho zdôraznil, že neboli splnené podmienky hrubého porušenia povinností, nakoľko si právny predchodca žalobcu preukázateľne splnil svoju povinnosť preveriť spotrebiteľa v príslušnom registri. Ďalej poukázal na zjavnú arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť posúdenia súdu vo vzťahu k predloženému dôkazu - výpisu z úverového registra. Z predloženého dôkazu jednoznačne vyplývajú informácie o žalovanej v 1. rade, ktorej meno a priezvisko je uvedené priamo v ľavom hornom rohu, pričom úverové registre poskytujú informácie výlučne o existujúcich záväzkoch. Na základe uvedených skutočností žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie, resp. aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalované v 1. a 2. rade sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) osobou oprávnenou podať odvolanie (§ 359 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z dôvodov uvedených v odvolaní, ako aj konanie, ktoré rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP. Odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), vychádzajúc z toho, že nariadenie pojednávania vo veci nevyžadovala potreba zopakovania ani doplnenia dokazovania, ani dôležitý verejný záujem. Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi uvedenými v odvolaní do tej miery, že nebol oprávnený

rozsudok preskúmať z iných dôvodov než z tých, ktoré boli explicitne do uplynutia odvolacej lehoty uvedené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli, ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 16.11.2022 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru o neexistencii predpokladov pre zmenu alebo zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne a v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/2005).

8. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (EÚ) C-58/18 Michel Schyns / Belfius Banque SA zo 06.06.2019 vyplýva, že určenie povinností, ktoré možno veriteľovi uložiť v nadväznosti na preskúmanie úverovej bonity zostáva, pokiaľ ide o zmluvy spadajúce pod smernicu 2008/48/ES, v právomoci členských štátov, a teda nepatrí do rozsahu pôsobnosti tejto smernice. Skúmanie bonity a následky jej neskúmania je v našom právnom poriadku upravené zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Je nepochybné, že povinnosťou veriteľa je posúdiť s odbornou starostlivosťou pred uzavretím zmluvy bonitu spotrebiteľa. Primárne sa tým sleduje ochrana spotrebiteľa pred nezodpovedným prijatím úveru, čo by v prípade jeho nesplácania mohlo viesť k negatívnym dôsledkom. Sekundárne sa jeho ochranou dosiahne aj ochrana veriteľa pred nepriaznivými dôsledkami nezodpovedného overovania.

9. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

10. Je povinnosťou súdu ex offo preskúmať splnenie povinnosti veriteľa. Je to poskytovateľ úveru, ktorý musí v každom jednotlivom prípade zväziť, či informácie, ktorými disponuje, sú dostatočné pre posúdenie úveruschopnosti spotrebiteľa. Dostatočnosť informácií sa môže líšiť podľa okolností, za ktorých dôjde k uzavretiu úverovej zmluvy, podľa osobnej situácie spotrebiteľa alebo požadovanej výšky úveru. Toto posúdenie je možné vykonať pomocou dokladov o finančnej situácii spotrebiteľa, ale nie je možné vylúčiť, aby poskytovateľ úveru zohľadnil prípadne skôr získané znalosti o finančnej situácii záujemcu o úver. Avšak len ničím nepodložené prehlásenia spotrebiteľa nemôžu byť samé osebe kvalifikované ako dostatočné, pokiaľ nie sú podopreté žiadnymi dokladmi (Súdny dvor Európskej únie vo veci C-449/13, CA Consumer Finance / Ingrid Bakkaus et al z 18.12.2014).

11. Súd prvej inštancie okolnosti predchádzajúce poskytnutiu úveru žalovanému vyhodnotil ako hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Čo sa rozumie hrubým porušením odbornej starostlivosti vyplýva z § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Jedná sa o posudzovanie bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca súdu prvej inštancie predložil výpis z úverového registra (príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch) týkajúci sa žalovanej v 1. rade, pričom aj keď nie je úplne zrejmé o aký register sa jedná (či to nie je iba register právneho predchodcu žalobcu - Slovenská sporiteľňa, a. s.), je nepochybné, že žalobca napriek výzve prvoinštančného súdu, nepredložil žiaden dôkaz, z ktorého by vyplývali takéto informácie aj vo vzťahu k žalovanej v 2. rade. Vo vzťahu k žalovanej v 2. rade nepredložil ani žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali jej tvrdenia týkajúce sa ňou deklarovaných skutočností (príjmy, výdavky).

13. V ustanovení § 11 ods. 2 je definované hrubé porušenie povinností veriteľa a v tretej vete tohto ustanovenia je uvedená spojka „alebo“, ktorá je spojkou vylučovacou. Teda ak by aj odvolací súd pripustil skúmanie bonity u žalovanej v 1. rade predložením dôkazu o nahliadnutí do príslušnej databázy údajov

o spotrebiteľoch, vo vzťahu k žalovanej v 2. rade žalobca nepredložil žiadne doklady preukazujúce skúmanie jej bonity, pričom z príslušnej judikatúry Súdneho dvora EÚ nepochybne vyplýva povinnosť veriteľa, nie len zisťovať, ale aj preverovať bonitu spotrebiteľa.

14. Sporové konanie je ovládané princípom kontradiktórnosti, ktorý znamená, že strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky musí takúto skutočnosť tvrdiť a k tvrdenej skutočnosti predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak úspešnou byť nemôže. Žalobca k požiadavke súdu vo vzťahu k skúmaniu bonity žalovanej v 2. rade nepredložil žiaden dôkaz. Pri neunesení dôkazného bremena k tvrdeniu o posudzovaní úverovej schopnosti žalovanej v 2. rade ako spotrebiteľky splácať úver, je možné konštatovať, že právny predchodca žalobcu pri poskytovaní úveru nekonal s odbornou starostlivosťou, čím hrubo porušil svoje povinnosti, čo má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, tak ako to správne uzavrel súd prvej inštancie. V konaní nebolo sporné, že žalované už žalobcovi nepochybne vrátili poskytnutú istinu, preto bola žaloba správne zamietnutá. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

15. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný. Naopak plne úspešné boli žalované v 1. a 2. rade, ktorým vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalované v 1. a 2. rade si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili a podľa obsahu spisu im ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že náhradu trov odvolacieho konania žalovaným nepriznal.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).